

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY

IDŐSZAKI KIADVÁNYA

57. SZÁM

2026 JANUÁR-MÁRCIUS

IMPRESSZUM

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY IDŐSZAKI KIADVÁNYA

MEGJELENIK: negyedévente

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: az alapítvány elnöke és kuratóriumi tagjai

A kuratórium elnöke: Varga Sándor

A kuratórium tagjai: Küzmös Csaba

Lakó Antal

Vajó Sándor

Virágh Dezső

LEVELEZÉSI CÍM: Varga Sándor Nyírtura, Rózsa u. 10. 4532

EMAIL CÍM: b.sandorvarga@gmail.com

HONLAP: www.sirokialapitvany.hu

ADÓSZÁMUNK: 18044861-1-15

Tisztelt Madárbarát

15. évébe lépett szerény kis kiadványunk. Miután 2010-ben a leköszönő kuratóriumi elnök, Dr. Gere Géza, és a Siroki család kérésére új kuratórium állt fel, elhatároztuk, hogy egy néhány oldalas kis füzetecskével szeretnénk negyedévente tájékoztatni az érdeklődőket az alapítvány életéről, valamint Siroki Zoltán emlékét ápolva, munkásságát is bemutatni az olvasóknak.

Nagyon sok szakcikk jelent meg az elmúlt 14 évben e kicsiny kis kiadványunkban. Ugyanakkor díszmadaras szaklap híján gyakorlatilag ez maradt az egyetlen fórum, ahol ezek az írások megjelenhetnek, minimális kordokumentációként fennmaradva az utókornak.

Örömmel jelenthetjük, hogy kiadványunkban megjelent számos tenyésztői leírás, melyekben a hazai első tenyészeredményeket adtuk közre, könyvbe szerkesztve is olvasható, a hazai avikultúra történetét és az első tenyészeredmények leírásait bemutató szakkönyvben (Varga Sándor: A magyar díszmadártenyésztés úttörői – a hazai avikultúra története, Bíbor Kiadó 2026).

Alapítványunk elsődleges célja ugyanis – az évenként odaítélt vándorserleg átadása, valamint Siroki Zoltán munkásságának bemutatása mellett – a magyar díszmadártenyésztés hagyományának ápolása is.

Bízva abban, hogy a díszmadártenyésztés nemes hobbiját magas szinten mind több madárbarát űzi, szándékunk szerint a jövőben is folytatjuk ismeretterjesztő tevékenységünket Alapítványunk berkein belül is, remélhetőleg a következő 15 évben is!

Kérjük, ha teheti, támogassa adójának 1%-os felajánlásával Alapítványunkat!
ADÓSZÁMUNK: 18044861-1-15.

Köszönjük!

VÁLOGATÁS SIROKI ZOLTÁN ISMERETTERJESZTŐ ÍRÁSAIBÓL 57. RÉSZ

Törpe álarcos szövőmadár

A szövőmadarak népes családjának egy részét a madárkedvelők sárga szövőknek nevezik, legkisebb fajuk a törpe álarcos szövőmadár (*Ploceus luteolus*). Körülbelül akkora, mint a mi csízünk. A kiszíneződött hím alapszíne sárga, a homlok, a fej elülső része, a fejdalok és a torok fekete. A hát, a szárny és a farktollak feketével szegettek.

A tojó fakó olajzöld és a költési időszakon kívül a hím is ilyen. Hazája Északkelet- és Északnyugat-Afrika. Művészi fészke tojás alakú, oldalt lefelé irányuló bebújónyílással. Átlátszó, de erős alkotmány. A ritkábban importált szövőmadarak közé tartozik. Téli tollazatában nyugodt, békés madár, kiszíneződve azonban igazi szövő természetű van, izgatott, veszekedős. Fészke közelében a nála jóval nagyobb madarakat is megtámadja.

A nászruhás hím rövid idő alatt több fészket sző. Tojásainak száma 2-3, színük tiszta fehér. A kotlási idő 11 nap, a szülők felváltva ülnek, fiókáikat is mindketten etetik. Egymás után több költés lehetséges. Könnyen, de nem megbízhatóan költ.

Törpe álarcos szövő (Fotó: Wikipedia)

Apám volierjében két pár törpe álarcos szövő egy pár indiai szövőmadárral, egy pár vörösfejű szövőmadárral volt együtt. Többször költöttek, a fiókák azonban 6-7 napos korukban mindig elpusztultak. Ennek valószínűleg az volt az oka, hogy a szülők csak hatnapos korukig takarták éjjel is fiaikat, s a nálunk elég gyakori éjjeli lehűlések miatt a fiókák reggelre egyszerűen kihűltek. Más hazai tenyésztő is tapasztalta később ugyanezt.

Törpe álarcos szövő (Fotó: Ana Paula Oxom)

A velük együtt tartott két szövőfajjal a költési időszak alatt teljes békességben éltek. A fiókák táplálásához, de az öreg madarak életben maradásához is sok élő rovar táplálékra van szükség. Ezt a kedves, szép színű madarat melegen ajánlhatom minden madárkedvelőnek.

Kistenyésztők Lapja 1987

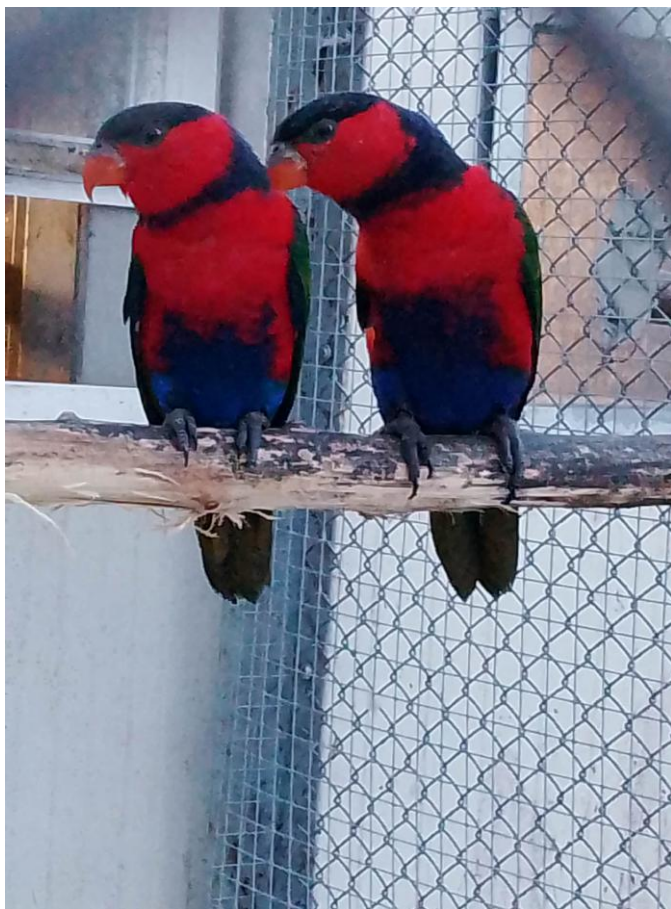
TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA FAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL

83. RÉSZ

Az asszonylóri (*Lorius lory*) tartása és tenyésztése

E mutatós lórifaj Új-Guinea partvidékein és a Pápua-szigetcsoport nyugati szigetein honos. Állományuk stabil, nem veszélyeztetett faj. 25-30 cm testhosszúságú papagáj, a trópusi esőerdők madara, ideje nagy részét a fák lombkoronája közt táplálék keresésével tölti. A nemek egyformák.

2021-ben és 2022-ben sikerült kettő párat beszereznem Mihalik Csabi barátomtól. Mindkét pár testvér volt, ám egymástól idegenek, így a madarak megcserélésével két idegen vérű párt sikerült összeállítani. A madarak a számukra kijelölt partnereket könnyen elfogadták. Már második éves korukban párosodtak, de csak 4. életévükben költöttek először. Elvileg egész évben képesek fiókat nevelni, de csak a tavasztól őszi tartó időszakban bizonyultak termékenynek a tojások. A téliek mind üresnek bizonyultak.

Így volt ez a 2025-ös télen is, az előző két sikeres költés után. Jelenleg (2026. február 28.) két fias tojáson ülnek.

A tojások 24-25 napra kelnek, 1-2 nap eltolódással. 9 hetes koruk környékén repülnek ki. Először még nagyon félénkek, de pár nap múlva, látva szülők nyugodt viselkedését, ők sem riadoztak már, ha benyúltam a ketrecükbe etetéskor.

Odúnak sima rétegelt lemezt használok, nimfa papagáj méretűt. Alomnak pelletet, ami sokkal jobb nedvszívónak bizonyult a sima forgácsnál. Lóriknál ez különösen fontos, a táplálkozásukból adódó híg székletük miatt.

Egy belső, 1 x 1 x 1 méteres, három oldalról zárt, rácsos aljú, valamint egy külső, 1 x 2 x 2 méteres volierben tartom madaraimat. A belső rész temperált, kb. 10 C° télen a hőmérséklet. A madarak a belső részbe zárva csak a tartós nappali mínuszok idején vannak, máskülönben egész nap kijárnak. Szomszédaikat a belső részben nem látják, a külsőben igen. Agressziót nem tapasztaltam a szomszéd madarak irányába, párjukkal szemben viszont igen, különösen az egyik pár esetében. Az önálló fiókákat nem bántják, azok csak a következő költést zavarják inkább.

Táplálásuk nem különösen problémás, a szokásos lóri tápszerek bármelyikével etethetők, gyümölcs kiegészítéssel. Általában e célból almát és banánt kapnak, de nyártól az aktuális szezonális gyümölcsöket is kínálok nekik. A fiókák nevelési időszakában kiegészítésként Mixmiel lágyeleséget is kapnak, mert a tápszer és a gyümölcs önmagában kevésnek bizonyult a fiókák megfelelő fejlődéséhez.

Összességében elmondható, hogy egy nagyon jó természetű, mutatós madarak, a nagyobb méretű, látványosabb fajok közé tartoznak a lórik között. Tartásuk nem bonyolult, egyedül a híg székletük miatt igényelnek több odafigyelést, de rendkívül szórakoztató viselkedésük kárpótol mindezért.

Rédai Ferenc

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA FAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL 84. RÉSZ

Az örvös csája (*Chauna torquata*) első hazai tenyésztése

Ez a tyúkszerű, különleges kinézetű, nagytestű madár valójában a lúdalakúak (Anseriformes) rendjébe, azon belül pedig a tuskésszárnyúmadár-félék (Anhimidae) családjába tartozik.

Argentína, Bolívia, Brazília, Paraguay, Peru és Uruguay mocsaras területein él. Szárnyhajlatukon lévő csontos sarkantyújuk veszélyes fegyver lehet nem csak a fajtársak, de más állatok, vagy akár az emberrel szemben is. A nemek egyformák, a hímek valamivel talán nagyobbak, világosabbak. A madarak vásárlásakor mindenképpen DNS vizsgálat ajánlott a nemek pontos meghatározása érdekében.

Az első két pár madaramat Hollandiából vásároltam, olasz, holland és belga vérvonalból. A két párból – párcsere után – az egyik a megérkezésük utáni év tavaszának végén költéshez látott. Miután a téli szállásukból a tágasabb kültéri kifutójukba kerültek, három héten belül a tojó teljesen szabadon álló fészkébe lerakta az első tojását, amit még négy követett.

A tűző nap folyamatosan érte a fészket, ezért egy árnyékolót építettem fölé. Ám ezt annyira nem vette jó néven a tojó, hogy nem volt hajlandó így visszatérni a fészkére egészen addig, míg el nem bontottam azt. 30 napos kotlás után egy fióka kelt ki, amit elvettem a szüleitől, és mesterségesen kezdtem el nevelni. Takarmányozása kezdetben salátával, reszelt répával és jó minőségű kutyatáppal történt. Egyre letargikusabbá vált azonban a fióka, és két hét múlva sajnos elpusztult. A pár egy hónap elteltével újra fészket rakott, ismét öt tojáson kotlott a tojó. Mind az öt fióka kikelt, a kicsiket ismét mesterségesen kezdtem el nevelni.

Időközben egy francia tenyésztővel összeismerkedve, több hasznos tanácsot is kaptam a fiatalok felneveléséhez. Azt javasolta, a csibék két hónapos koráig ne adjak állati eredetű takarmányt nekik. Zöldbab konzervvel, reszelt répával, cukkínivel etetve a kicsiket, legnagyobb örömömre, mind az öt sikeresen felnőtt.

A felnőttek takarmánya gyári galambkeverékből és úszótápból áll. Egy nagyobb méretű vizes dézsa áll a kifutójukban, és ebbe naponta két marék úszótápot szórok, amit a madarak elfogyasztanak.

Időközben a másik pár is költéshez látott, az öt tojásból e pár alatt 3 fióka kelt ki. A kicsiket most nem választottam el a szülőktől, reménykedve, hogy sikeresen fel tudják nevelni azokat. Sajnos a próbálkozásom kudarcba fulladt, minden fiókát elpusztulva találtam egy reggel a fészekben. Egyes vélemények szerint nagyon hamar kihűlnek, ha a tojó leszál rövid időre a fiókákról.

A tavalyi évben a fiókák a telelőben keltek ki, ahol infralámpa is melegítette őket, és a hőmérséklet 25 C° körül alakult.

Ebben az esetben is elpusztult mind az öt fióka. 1 hét múlva újra fészkeléshez láttak, az újabb öt tojásból három fióka kelt. Ismét a bevált módszerhez folyamodtam: elvettem a fiókákat a szülőktől, és magam neveltem fel őket, ezúttal ismét sikeresen.

Az első öt fióka mellé 2 vadon fogott fiatal vásároltam, ám egy szerencsétlen eset miatt sajnos elvesztettem ezeket a madarakat. Többször is előfordult, hogy a madarakat kiengedtem az udvarra csipegetni, semmi probléma nem adódott belőle. Egy alkalommal azonban a fiatal csáják a leandereinkből olyan alaposan belakmározta, hogy a hétből öt madár a következő napon elpusztult, majd pár nap múlva következő kettő is. Természetesen a leandereket örökre eltávolítottuk a kertből.

Az öreg tojó sajnos elpusztult időközben, de egy fiatal tojót sikerült szerezni a már említett francia tenyésztőtől, akitől magam is sokat tanultam a feltöltött videóiból. A fiatal tojó e sorok írásakor már a fészket rendezgeti, bízom benne sikerül újabb fiókákat felnevelnem e különleges madárfajból.

Sári Máté

A Siroki díj (vándorszerleg) eddigi tulajdonosai

1993 Péter Géza
1994 Ballagó Emánuel
1995 Virágh Dezső
1996 Laskay Sándor
1997 Vas Sándor
1998 Tóth Sándor
2001 Lakó Antal
2002 Gere Géza
2004 Diószeghy Sándor
2005 Soós János
2006 (Dogosi Károly jelölt, elhalálozott)
2008 Makai Pál
2011 Pócsi Béla
2012 Pálinkás György
2013 Maróti Béla
2014 Paraszka János
2015 Lipták József
2016 Kerek László
2017 Kertész Dezső
2018 Gergáczy Imre
2019 Fülöp János
2021 Dr. Fekete Csaba
2022 Dr. Vörös Zéta András
2023 Papp László és Papp István
2024 Rostás Balázs
2025 Pákozdi Károly